

ТАҚЫРЫБЫ:
БАЛАЛАРДАҒЫ ПСИХИКАЛЫҚ
БҰЗЫЛЫСТАРДЫҢ
ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.
БАЛАЛАРДАҒЫ АУТИЗМ.

Қабылданған: Айбасова Ж.А
Дайындаған: Әбілхаева А.Е

КІРІСПЕ

- ◎ Балалық кездегі психикалық бұзылыстардың барлық түрлері кездесуі мүмкін(невроз, шизофрения, эпилепсия,бас миының экзогенді зақымдануы). Психикалық ауытқулардың симптоматикасы ересектерге қарағанда ерекше болады. Психикалық бұзылыстардың тек балалық шаққа ғана тән түрлері бар.Бұл патологиялар ауытқулардың өмір бойына сақталуы мүмкін.Аурудың дамуына әсер етіп , компенсирленуі немесе мүлдем жоғалуы мүмкін.

ПСИХИКАЛЫҚ АУЫТҚУЛАРДЫҢ ЕРЕКШЕЛІГІ.

- ◎ Өмір бойы сақаталады немесе жасы өсе келе компенсацияланады.
- ◎ Ағзаның дамуы барысындағы бұзылыстарды көрсетеді
- ◎ Салыстырмалы тұрақты
- ◎ Әдетте ремиссиялар мен жедел симптоматиканың дамуы байқалмайды.
- ◎ Ер балаларда жиі көрініс береді.

АУТИЗМ

- Кішкентай балалардың ми қызметінің бұзылуы салдарынан айналадағы адамдармен қарым-қатынас пен байланысқа түсу қиыншылықтарын тудыратын психикалық ауытқу.

- Аутизм — (гр. autos - өзім) - адамның сыртқы дүниеден оқшауланып, өзімен-өзі болып, іштей сары уайымға салынған кездегі көңіл- күйі. Бұл терминді 1912 жылы Э. Блейлер адамның ішкі эмоциялық қажеттіліктерімен реттелетін және шынайы әрекеттерге тәуелділігі шамалы аффективтік саланың айрықша түрін белгілеу үшін енгізген. Аутист балалардың есте сақтау қабілеті жоғары болады. Математика және музыкадан дарынды, бірнеше тілдерді меңгеруі де мүмкін. Бірақ бұл қасиеттер әдеттегі жастан кейінірек байқалады. Сондықтан да бұндай балалар арнайы интернаттарда емес, кәдімгі жанр ортасында тәрбиеленуі қажет

- Мұндай балалар ортамен қарым-қатынаста үлкен сезімталдық танытады. Баланың миына келіп түскен ақпараттарды оның миы қабылдамайды, себебі миының сенсорлы жүйелері дұрыс істемейді. Бала көптеп түсіп жатқан ақпарат пен жаңалықтардан қорғана бастайды. Мамандар бұны былай түсіндіреді: дені сау бала дамуға жұмсайтын күшті, аутист бала қорғану механизмін құруға жұмсайды. Сол себепті, үнемі өз әлемінде, ешкіммен жұмысы жоқ болады, тіпті ең жақын адамынан қорқады.

ПАЙДА БОЛУЫНА НЕ ӘСЕР ЕТЕДІ

- Нақты дәлелденген ақпараттар жоқ. Бұрынырақ балаларға вакцинацияның салдарынан пайда болды деген болжам бар. Ал психоаналитиктер ойынша ата-ананың эмоционалды салқындығынан п.б. Ең соңғы мәліметтер бойынша аутизмге ұшыраған балалардың тумасынан миының дамуында кінәрат бар екені анықталды (мидың бір бөлшегі нашар дамыса, екінші бөлігі өте жақсы дамыған, хромосомалық өзгерістер мен зат алмасудың бұзылуы, гендік деңгейдегі өзгерістер). Гендік өзгерістердің п.б., жүкті кезінде болашақ анаға қоршаған ортаның әсері, стресстер. Бала миының эмоцияларға жауап беретін орталығы бұзылады.

АУТИЗМНІҢ БЕЛГІЛЕРІ

- ◎ Баланың үш жасына дейін айқын байқалады. Ер балаларда жиі кездеседі. Ата-анасы баланың құрдастарымен салыстырғанда кеш дамып, әлі сөйлемегенің байқайды. Алғашында бала керең секілді болып көрінеді, бірақ тексеру нәтижесінде олай емес екенін көрсетеді. Кейде бала сөйлеуді бастайды, уақыт өтісімен ,сөйлеу қабілетін қайта жоғалтады.Күнде бір ойыншықпен ,жалғыз ойнайды.Тіпті ойыншықтың жарты бөлігімен ойнай береді.Күнделікті қайталанатын тәртіптің өзгеруін бала өте қиын қабылдайды.Бала көзге тіке қарамайды. Зияткерлік қабілеттері қалыптыдан төмен. Аутизмі бар жасөспірімдер депрессияға шалдығып, ейде эпилепсиялық ұстамалар байқалады.

АУТИЗМНІҢ ТҮРЛЕРІ

- ⦿ Каннердің ерте балалық шақтағы аутизм синдромы- классикалық түрі;
- ⦿ Аспергер синдромы - аутистикалық психопатия;
- ⦿ Ретта синдромы
- ⦿ А типті аутизм - шизофрениядан кейін немесе процессуалды аутизм.

КАННЕР АУТИЗМІ

- Жиі кездесетін ауыр түрі.Кездесу жиілігі 0,02-0,0,5.Канлер 1943ж ашқан.Ең басты сипаттамасы:баланың тым кеш сөйлеуі. Жалғыздықты ұнатады.Тұйық.Тәртіптің өзгеруіне қарсы өте сезімтал, ешкімге еліктемейді,үнемі бір қимылды қайталайды. Қоршаған адамдардың сезімін түсінбеуі, сөйлегенде бірде айғайлап, бірде сыбырлап сөйлеуі мүмкін.Өздерін жарақаттауға бейім. Белгілері 3 жасынан бастап (кейде одан ерте) байқалады.

АСПЕНГЕР СИНДРОМЫ

- Жеңіл түрі. Белгілері ұқсас, дегенмен, балалардың интеллекті айтарлықтай жоғары. Белгілі бір салаға жоғары қызығушылық танытып, сол сананы жетік меңгере алады. Логикасы жақсы дамыған, сөйлей алады. Бірақ адамдармен қарым-қатынасқа түсуі қиын. Болашақта бір

РЕТТА СИНДРОМЫ

- Аутизмнің сирек кездесетін түрі.Әрі тек қыздарда.Әдетте қыздар екі жасқа дейін қалыпты дамып келеді де, мануальді іс қимылдардың жоғалуымен, сөйлеудің ауыр бұзылыстарымен, энурез,энкопрез және де еңтігу ұстамаларымен қатар жүретін ауыр патология. зерттелмеген,сол себепті аурудың соңы өлімге алып келуі мүмкін.
- Процессуалды аутизм.Ер балаға тән.Олар 3-5 жасқа дейін уақытылы дамып, кейінен қабілеті жоғала бастайды.

ГИПЕРКИНЕТИКАЛЫҚ БҰЗЫЛЫСТАР

3-7 жас аралығында пайда болады. Тым қозғалмалықпен, тұрақсыздықпен, адаптацияның бұзылуына әкеп соғатын шаыраңқылықпен сипатталады. Басты белгі: тежелудің әлсіздігі, бір орында отыра алмаушылық, жоғары қозғыштық. Міндетті симптомдар: зейіннің тұрақсыздығы, алаңдаушылық, іс-әрекет мақсаттылығының бұзылуының түрлі деңгейлері. Түрлі гиперкинездер, импульсивті, инфантилизмнің, моторлы және психикалық дамудың кешігуі байқалады. Бастаған істерін аяқтамайды, қызығушылықтары қысқа. Үлкендерге шектен тыс сұрақтар қойып мазалайды, тыныш отыра алмайды. Көбіне 12-20 жасқа дейін бұл өзгерістер қалыпқа келеді.

- Синдром Ландау - клеффнера-баланың 3-7 жас аралығында сөйлеудің айқын, дөрекі бұзылыстарымен көрініс береді. Эпилепсия тәрізді ұстамалар тән.

ЭНУРЕЗ

- Несептің тоқтамауы, әсіресе түнгі мезгілде. 12% қыз балаларда, 7% ер балаларда кездеседі. 4 жастан асқан балаларға қойылады. Біріншілік (дезонтогенетикалық) - туылғаннан қалыпты несеп шығару ритымы орнатылмайды. Екіншілік (невротикалық) психотравмадан кейін дамиды. Қорқу, үрейлену. Өздеріндегі патологияға эмоциональды әсер береді, ұялады, емделгісі келеді. Ондай балалар сүйспеншілік көрсетуді, ересектердің немесе достарының мазағынан қорғауды қажет етеді.
- Энкопрез – үлкен дәретін ұстай алмау.

БАЛАЛАРДАҒЫ ШИЗОФРЕНИЯ

- Шизофрения ағымы ауыр. Бұл кезде негативті симптоматика продуктивтіге басым болады. балаларда типті сандырақ ойлар мен псевдогаллюцинациялар өте сирек кездеседі. Қозғалыс жүйесінің бұзылысы басым: кататоникалық, гебефренді симптоматика. Аурудың бүкіл сипаты қарапайымдылық пен стереотиптілікпен сипатталады. Ойыншықтарға қарағанда, ойнауға келмейтін заттарды көбірек таңдайды. Тұлға өзгерісіне әкеледі. Ерте мүгедектік. Болжамы жағымсыз.

- Пубертантты кезеңде шизофрения бастамасы дисорфоманиялық синдроммен немесе деперсонализациямен көрінеді. Невроздардан айырмашылығы ритуалдар мен сенестопатиялар ерте қосылады.
- МДП-ерте жастағы балаларда байқалмайды. 12-14 жас аралығында көрініс береді. Қайғылы көңіл күйге сирек шағымданады, депрессияда ұйқы бұзылысы, тәбет төмендеуі түріндегі самотовегетативті бұзылыстармен көрінеді. Депрессияның белгісі ретінде баяу жүру, жылау, ойнаудан, тамақтанудан бас тарту байқалады. Аффективті фазалардың тез алмасуы тән. Невроздың жиі көрінісі қорқыныш сезімдері. Ерте жаста жануар, кино кейіпкерлерінен, қараңғылықтан қорқу сезімдерімен байқалады.

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!!